No. 2037 Zaterdag 20 Januari 1923. 40ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Louis Pasteur.

I.

Over de geheele wereld is door de mannen der wetenschap van elke richting den 27n December het eeuwfeest der geboorte van den beroemden Franschman Louis Pasteur herdacht. Alle landen hebben hulde gebracht aan dezen grooten geleerde, aan dezen weldoener der menschheid, aan dezen eenvoudigen Christen, aan dezen oprecht geloovigen Katholiek.

Er valt wellicht geen enkelen geleerde aan te wijzen, die zulk een volslagen ommekeer heeft teweeg gebracht in de denkwijze en theoriën der wetenschappelijke wereld, wiens werk reeds tijdens zijn leven tot zulk een zegen, tot zulk een onschatbare weldaad is geworden zoowel voor de wetenschap als voor den lijdenden evenmensch.

Van de corypheeën der experimenteele wetenschap van den nieuweren tijd valt er ook geen enkele aan te wijzen, die zoo hoog in roem en invloed gestegen, tevens zoo eenvoudig en geloovig christen was, die zulk een sprekend voorbeeld is geweest voor de overeenstemming tusschen *Geloof en Wetenschap.*

Zoowel als geleerde, maar niet minder als katholiek in theorie en praktijk, heeft hij uitgeschitterd. En omdat dit laatste punt bij de huldiging op 27 Dec. door de geleerden wel wat te veel op den achtergrond is geschoven, willen wij het op de eerste plaats behandelen.

Louis Pasteur werd te Dôle in Frankrijk 27 December 1822 geboren. Hij was een zoon van Joseph Pasteur, oud-sergeant-majoor van het leger van Napoleon. Het was, alsof de vader een voorgevoel had, dat zijn zoon Louis eenmaal een groot geleerde zou worden. — *Ah, si je pouvais voir Louis professeur au collège d'Arbois, il me semble que je serais l'homme le plus heureux de la terre.*" Ah, als ik Louis professor aan het college van Arbois kon zien, mij dunkt, ik ware de gelukkigste mensch der wereld." Zoo riep hij volgens Louis Pasteur's levensbeschrijver vaak uit. Geen wonder dat een vader met zulke idealen in den vooruitgang van zijn zoon alle belang stelde. Elken avond overhoorde hij zelf den kleinen Louis de les en moedigde diens ijver aan. Edoch, Louis beantwoordde heel matigjes aan vaders aanmoediging. Want zoodra hij eenige kans slechts zag van zijn boeken weg te loopen, deed hij het.

Meer, dan voor zijn boeken, interesseerde Louis zich voor de schilderkunst. In zijn omgeving trad hij al spoedig als portretschilder op. Dat hij in deze kunst geen onbedrevene was, getuigt het volgend voorval. De beroemde schilder Gérôme zag eens een portret van Pasteurs moeder, door dezen geschilderd. Ze trof den schilder zoo sterk, dat hij uitriep: „*Nous aurons en ce diable d'homme un rival dangereux*" — We krijgen in dezen een gevaarlijken mededinger." Pasteur is echter niet de gevaarlijke mededinger van Gérôme geworden. Hij zou de wereldberoemde scheikundige worden. Op het koninklijke college van Besançon onder leiding van prof. Darbay leerde hij de natuurwetenschappen het krijgen. Na aldaar het baccalaureaat in de Letteren behaald te hebben, deed hij zijn admissie-examen voor de hoogere Normaalschool van Parijs. Van dit tijdstip af begon hij eerst voorgoed zich met ijver op de studie toe te leggen. Hij studeerde hard, zoodat hij in 1847 reeds tot doctor in de chemie promoveerde. Van een zijner professoren, Delafosse, leerling, later assistent van den priester Haüy, den ontdekker der constante kristalvormen, nam hij de liefde voor kristalographie mede. Zijn proefnemingen op het gebied van bacteriënwerking leidden tot de schoonste ontdekkingen in het belang van Frankrijk's voornaamste bodemprodukt, den wijn.

In 1849 wordt hij reeds als hoogleeraar in de chemie aan de Universiteit van Straatsburg benoemd, waar hij tot 1854 verbleef. In dezen tijd trad hij in het huwelijk met de dochter van den Rector der Universiteit prof. Laurent. Hoezeer hij in zijn studie over de kristalvorming opging, kan het volgend leeren. De dag van zijn huwelijk was aangebroken. Allen stonden klaar om naar het stadhuis en de kerk te gaan ter voltrekking van het huwelijk. Maar wie er was, de bruidegom niet. Men ging hem zoeken en vond hem... in het laboratorium bezig met proeven te nemen.

Schoon amper 30 jaar oud, was Pasteur reeds een beroemdheid in de wetenschappelijke wereld. Op 32-jarigen leeftijd werd hij deken van de faculteit der wetenschappen aan de Universiteit van Rijssel.

In 1867 werd hij benoemd tot professor aan de beroemde Sorbonne te Parijs, in 1868 trad hij tevens op als directeur van het laboratorium voor physiologische scheikunde. In dit laboratorium heeft hij de schitterende ontdekkingen gedaan, die zijn naam wereldberoemd en onsterfelijk hebben gemaakt. Van de talrijke ontdekkingen noem ik hier slechts de belangrijkste: het vinden van een serum tegen de hondsdolheid. Na talrijke proeven gelukte het hem dit serum in 1885 te vinden. Het gevolg daarvan was de oprichting van het befaamde Instituut-Pasteur te Parijs.

***

Hoe hoog deze man van ware wetenschap ook in den loop der jaren in grootheid en in de achting van gansch de wereld steeg, hij was en bleef de *eenvoudige, diepgeloovige* man. Hij wist, dat geen grootere sieraden ook den man van wetenschap kunnen sieren, dan eenvoud en kinderlijk geloof en diepe godsdienstzin.

Toen later, nog tijdens zijn leven, zijn geboortehuis een voorwerp van vereering werd, sprak hij tot zijn leerlingen en assistenten tot tranens toe bewogen over zijne ouders, wien hij na God alle eer schonk. Want zij hadden hem opgevoed tot 'n oprecht christen; hem door hun belangstelling en opofferingen gemaakt, wat hij nu was.

Groot was zijn liefde voor de kinderen. Zij waren de toekomst van zijn geliefd vaderland. Aan hen wijdde hij zijn bezondere zorgen. Voor hen zocht hij naar het procédé van het steriliseeren der melk, hetgeen hij vond. Hoe kinderlijk hij, de wereldberoemde man, met zijn kleine patiënten omging, moge het volgende leeren. Wanneer hij pijnlijke inspuitingen bij hen moest doen, wist hij deze te verzachten, dragelijk te maken, door de arme kleine met nieuw mooie blinkende stuivers, welke hij zelf voor zijn „*chers petits*" — zijn lieve kleinen — aan de Bank ging halen, gelukkig te maken.

Eens had hij een patiëntje, bij wie men hem te laat had geroepen. Zij leed ontzettend. Zijn hand nemend, smeekte zij hem, bij haar te blijven, niet weg te gaan. Dan was zij niet bang. En ziet, Pasteur, al zijn werk vergetend, doende alsof hij niets anders te doen had, bleef aan het lijdensbed van het kind, schreiend met haar.

Hij was een echt patriot. Zijn land beminnend, gelijk de Franschen dit kunnen. Het was in de rampzalige jaren 1870—'71, toen Frankrijk door den ongelukkig gevoerden Fransch-Duitschen oorlog in de diepste vernedering was. Pasteur voelde die vernedering, als ware zij hem persoonlijk aangedaan. En daarom zond hij aan den Senaat van de Duitsche universiteit van Bonn, die hem enkele jaren te voren tot eeredoctor benoemd had, het diploma terug, als protest tegen zijn barbaarsche landgenooten, speciaal tegen den koning. Hij wilde — zoo schreef hij — geen „vir clarissimus — „allerberoemdste man" — genoemd worden in een stuk onder de auspiciën van „rex Guilelmus — koning Wilhelm."

Men begrijpt, dat dit protest heel wat opschudding veroorzaakte onder het „corpus doctum" van Bonn. De rectormagnificus, zond Pasteur een antwoord, waarin hij zeide, dat de Duitsche natie in den geheiligden persoon van zijn keizer was beleedigd en als Postscriptum kreeg Pasteur nog te slikken: „*Voulant garantir ces actes contre la souillure, la Faculté vous envoie ci-joint votre libelle*". Pasteur bleef het wederantwoord niet schuldig. Hij verzocht zijn naam uit het archief te doen verdwijnen en verscherpte zijn protest.

Pasteur sprak en schreef steeds duidelijk en keurig. Populair was zijn betoogtrant. In den omgang was hij gezellig en hield van een „steekspel." Aan slagvaardigheid ontbrak het hem niet. De volgende anecdote diene ten bewijze:

„Duruy en Pasteur waren zoo goed als buren: de een woonde in de rue de Médicis en de andere in de rue d'Ulm. Op zekeren dag begaven beiden zich naar het Instituut en ontmoetten elkaar aan de standplaats van rijtuigen bij de Luxembourg; wederzijdsche begroetingen, waarna natuurlijk besloten werd samen te gaan. Op de plaats van bestemming aangekomen, waar betaald moest worden, steeg Duruy het eerst uit, haalde gauw zijn beurs voor den dag en stopte den koetsier een vijffrancstuk in de hand, zeggende: „Ziedaar, vriend, neem dit ter gedachtenis aan dezen rit, want ge hebt den grootsten geleerde van onze eeuw gereden". Waarop Pasteur verrast en overrompeld, zijn dank niet beter wist te betuigen dan door op zijn beurt den verbluften voerman een vijffrancstuk te schenken, zeggende: „Als dat zoo is, koetsier, neem dan ook dit, want vandaag hebt ge den grootsten minister van het Keizerrijk gereden."

Glimlachend traden beide mannen daarop het gebouw binnen.

Wel interessant is het volgende van dezen geweldigen studax en geleerde te vermelden. Zoo af en toe nam hij eenvoudig den tijd om romans van Monpétin, Ohnet en dergelijke amusementslectuur te lezen. Een vriend, die hem zoo bezig vond, verwonderde zich hierover, waarop Pasteur hem antwoordde: „*Je met mon cerveau à la diète.*" — Ik stel mijn hersens op dieet.

Onze „verlichte" tijd, die, zooals men zegt, met den godsdienst, met het Christendom, het Katholicisme heeft afgerekend, dat hoogstens goed is voor ongeletterden, heeft in den grooten Pasteur een zijner geliefde machtsspreuken zijn logenstraffen: Geloof en wetenschap zijn onvereenigbaar.

Geloof en wetenschap zijn onvereenigbaar!

En Pasteur is nu *communi sensu* een geleerde van den allereersten rang en daarbij....diep geloovig en kinderlijk-eenvoudig katholiek geweest.

Ja, deze geleerde was geloovig, katholiek in merg en been, een katholiek van de daad. Zijn geloof, dat hij lief had, verborg hij voor niemand.

Eens was hij op een prijsuitdeeling van een openbare school tegenwoordig. Bij al hetgeen door de leerlingen werd voorgedragen, werd de naam van den goeden God zorgvuldig vermeden. Dit hinderde hem en hij aarzelde niet hierover zijn ontevredenheid uit te spreken en zijn leedwezen uit te drukken, „*d'être invité dans un tel atmosphère*" — in zulk een atmospheer genoodigd te zijn, — er bij voegende: „*L'école sans Dieu me parait être une monstruosité.*— De school zonder God lijkt me monsterachtig."

Over de bestuurders (zonder God) der volkeren liet hij zich eens volgenderwijze uit: „*Oh, dans ma conduite privée je suis libre d'avoir de la religion ou d'en point avoir, mais c'est un crime sociale d'enlever la foi à un peuple, car la foi est la meilleure gardienne de l'ordre et de morale.*" — Ah, in mijn privé leven ben ik vrij godsdienst of geen godsdienst te hebben, maar het is een maatschappelijke misdaad het geloof te ontnemen aan een volk; want het geloof is de beste bewaakster van de orde en de zeden."

Kinderlijk eenvoudig was zijn geloof. Bij mijn arbeid — zoo zeide hij tot zijn vertrouwden — bid ik. O, hij was overtuigd, dat de God der wetenschappen hem moest verlichten en bijstaan, wilde hij iets tot stand brengen. Een ander maal vroeg hem een zijner vrienden: „Hoe is het mogelijk, dat gij nog gelooven kunt, die zooveel nagedacht en geleerdheid hebt?" En hij, de groote, wereldberoemde Pasteur antwoordde: *Juist omdat* ik veel heb nagedacht en gestudeerd, heb ik het geloof van een Bretonschen boer. Had ik nog meer nagedacht en gestudeerd, dan zou ik het geloof van een Bretonsche vrouw gekregen hebben."

Heerlijk, treffend antwoord! In Pasteur zien wij het woord van den beroemden Baco van Verulam wederom bewaarheid: „Halve wetenschap verwijdert van God, maar heele wetenschap voert tot God."

Eindelijk sloeg ook voor hem het uur van heengaan, van sterven. De dood vond hem gereed, om verantwoording te geven van zijn rentmeesterschap, van zijn leven, aan den Schepper des levens. Vrijdag 25 September 1895 liet hij zijn ouden vriend pastoor Garches ontbieden, om hem de laatste H. Sacramenten toe te dienen. Geduldig en overgegeven aan Gods H. Wil droeg hij zijn lijden en stierf den daaropvolgenden dag des namiddags te 5 uur op bijna 73 jarigen leeftijd.

Rouw was er toen niet alleen in Frankrijk, maar in heel de wereld. Van alle zijden der wereld kwamen betuigingen van oprechte deelneming bij Pasteur's trouwe gade binnen. De President der Fransche Republiek sprak in zijn telegram van deelneming terecht van het groote verlies, dat de natie, de wetenschap en de menschheid leed in den „*illustre Français, dont vous portez le nom*" — roemruchtigen Franschman, wiens naam gij draagt."

In memoriam aeternam erit justus.— De rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn. — Dit schriftuurwoord mag men wel op Louis Pasteur toepassen.

Gelukkig zijn.

In een ouden almanak lazen wij:
„Gij wilt gelukkig zijn?"
„Ja".
Voor hoelang?....
Voor één dag?.... Trek een nieuw costuum aan.
Voor één week?.... Neem vacantie.
Voor één maand?.... Win een lotje uit de loterij.
Voor één jaar?.... Treed in het huwelijk.
Voor geheel uw leven?.... Wees een fatsoenlijk mensch.
Voor geheel de eeuwigheid?.... Leef als een deugzaam Christen!
Geld verloren — iets verloren.
Eer verloren — méér verloren.
Ziel verloren — *alles* verloren!...

Het Gezantschaps-debat.

Op Vrijdag 15 December il. werd in de Tweede Kamer een amendement-Ds Kersten behandeld tot opheffing van het gezantschap bij den Paus en .... verworpen ; 48 leden waren tegen' 37 voor. Tegen waren de Kathólieken, de A.-R. en de Vrijz. Democr. Vóór waren behalve de S.D.A.P. de Vrijh. Bond, de Christ. Hist., de Communisten, de P. P., mej. van Dorp en de heer Ds. Kersten.

Eenige sociaal-democraten, o. a. de heeren Albarda en v. d. Tempel, deden aan het spelletje niet mee en verdwenen tijdens de stemming.

Deze pogingen in de Tweede Kamer bij de behandeling van hoofdstuk III der Staatsbegrooting (Buitenlandsche Zaken) aangewend, om het gezantschap bij den H. Stoel afgeschaft te krijgen, hebben daar aanleiding gegeven tot een debat, waarin belangrijke dingen werden gezegd. En wel vóór de handhaving van dien diplomatieke post. Het zal onzen lezer ongetwijfeld interesseeren daaromtrent nog het een en ander te vernemen uit het verslag der Handelingen.

Zooals gezegd, werd de gezantschapspost aangevochten door ds. Kersten op „principiëele" gronden, uit overwegingen van protestantschen, of, juister gezegd, anti-Roomschen aard. Vandaar zijn afschaffings-amendement. De Vrijheidsbond stelde zich, eveneens met een soortgelijk amendement, meer op het standpunt van bezuiniging, althans zoo heette het in de toelichting. En zoo zag men dan ook bij de stemming over het amendement-Kersten de Vrijheidsbonders met den afgevaardigde der staatkundig-gereformeerden één lijn trekken.

De verdedigers van het Gezantschap stonden zéér sterk, dit zal iedere onbevooroordeelde, die de discussie gevolgd heeft, moeten erkennen. Alles wat opgeschroefd, kunstmatig, theatraal is, bleef ver van hun betoog. Zij hadden *zakelijke* argumenten en lieten de *feiten* het eigenlijk pleidooi leveren.

„Met een enkel woord bepaal ik mij ertoe", zeide mgr. Nolens in zijn puntige rede, „om op den bodem der realiteit de feiten na te gaan. In 1915 werd, niet op *mijn* verzoek, niet op verzoek van *deze* zijde, niet onder een rechts Kabinet, een tijdelijk gezantschap bij het Vaticaan gevestigd, uitsluitend op overwegingen van landsbelang, op overwegingen nader te vinden, wat mijn persoon betreft, in de Handelingen van 1915, blz. 1507. En dat belang is sinds dien niet verminderd. Dat blijkt reeds uit de toeneming van het aantal Staten, ook grootere dan de onze, die daar thans hun vertegenwoordiging hebben. In 1920 werd op denzelfden grondslag van landsbelang het tijdelijk gezantschap in een blijvend veranderd, en de heer Marchant zeide toen zeer te recht, dat hij en zijn vrienden hun stem niet aan het amendement (tot opheffing van het Gezantschap) konden geven, „omdat de Regeering ons heeft overtuigd, dat deze gezantschapspost als post van verkenning en als middel om onzen invloed te doen gelden bij andere diplomatische vertegenwoordigingen niet achterstaat!"

De niet-katholieke verdedigers van het gezantschap waren even categorisch en zakelijk in hunne uitspraken.

De woordvoerder der anti-revolutionnaire partij, de heer Colijn, betoogde tegenover dominee Kersten, dat het Vaticaan als diplomatiek centrum moet worden erkend en dat het dus van veel belang is — waar het gezantschap naar de verzekering van den minister in zeer bizondere behoeften voorziet — daarbij een luisterpost te hebben.

En de vrijzinnig-democratische leider, mr. Marchant, sprak o.m. als volgt :

„Het spreekt vanzelf, Roomschen vinden het aangenaam, dat het hoofd van de Roomsch-Katholieke Kerk geëerd wordt met een gezant bij den Pauselijken Stoel, maar het standpunt, waarop de Regeering behoort te staan naar mijn oordeel, is eenvoudig dit : eischt het landsbelang uit hoofde van de oriënteering omtrent de internationale politiek, dat wij „een „luisterpost" hebben, zooals de heer Colijn het heeft uitgedrukt, bij het Vaticaan ? En dan behoeft men van de dingen, die in dezen tijd in de wereld gebeuren, toch slechts oppervlakkig kennis te nemen om te weten. dat er geen enkel onderwerp van internationale beteekenis is aan te raken, of men ontmoet overal den invloed van den Pauselijken Stoel. Men ontmoet overal de activiteit van de tegenwoordigers van den Pauselijken Stoel. De meeste volken zien dat ook zoo in ; vandaar dat wij naast onzen vertegenwoordiger bij het Vaticaan ook zien een vertegenwoordiger van het Duitsche Rijk, van president Ebert."

Klemmend was ten slotte het betoog van minister Van Karnebeek.

Eerst gaf Z.Exc. een historisch overzicht van de zaak.

„In het jaar 1916 — ik zal dit kort resumeeren — is er om bijzondere, met den oorlog samenhangende, motieven een tijdelijke en bijzondere missie ingesteld bij het Vaticaan. Sedert is dit nu de vierde keer, dat over deze zaak hier in het Parlement achtereenvolgens wordt gesproken. In 1919 was het de heer Schokking, die de zaak voor het eerst ter sprake bracht, en, (wat ik zeer goed begrijpen kon), toen aan mij vroeg, welke mijn opvatting was over dien tijdelijken post. Ik heb hem toen gezegd, dat aangezien de vrede nog niet was gesloten, ik mij op het standpunt moest stellen, dat de motieven voor die tijdelijke zending nog geacht moesten worden aanwezig te zijn. Bij de begrooting voor 1921 heb ik mijn standpunt bepaald. De Kamer weet, dat ik toen absoluut open kaart heb gespeeld, en heb gezegd, dat ik niet meer op het standpunt kon staan, dat de motieven voor de *tijdelijke* zending nog geacht konden worden aanwezig te zijn, maar dat ik de vraag had op te lossen, of het gezantschap moest worden bestendigd of teruggenomen, en dat ik tot de conclusie was gekomen, daarbij in volkomen vrijheid oordeelende, dat het in 's Lands belang was. dat gezantschap te bestendigen. Ik heb die vraag aan de Kamer voorgelegd, en de Kamer heeft zich met mijn opvatting vereenigd.

Ik zal op dit oogenblik niet terugtreden in een uiteenzetting van de motieven, die toen hebben gegolden; ik zal straks gelegenheid hebben, enkele te releveeren, maar het betoog, dat ik toen in de Memorie van Antwoord en mondeling heb gehouden, mag ik als bekend veronderstellen. Ik heb trouwens gemerkt, dat de heer Kersten daarvan kennis heeft genomen. Een amendement om de kredieten niet toe te staan, werd met 48 tegen 29 stemmen verworpen en een motie van den heer Dresselhuys om het tijdelijk karakter van het gezantschap te doen voortduren, werd met 54 tegen 19 stemmen verworpen. De Kamer was dus met het voorstel akkoord gegaan. Toen kwam het jaar 1922 en toen heeft de heer van de Laar de zaak weer aangesneden, zich beroepende als motief op een novum in den vorm van het incident met den toenmaligen Internuntius. Ik heb toen betoogd, dat, voor zoover dat een novum was, dit zeker niet zijn conclusie rechtvaardigde, en zoo er iets door werd bewezen, het wel was het nut van het hebben van een agent in Rome, waardoor het incident tot een bevredigende oplossing kon worden gebracht. Het amendement is toen verworpen met 43 tegen 27 stemmen en de zending is toen ten tweede male bevestigd.

Thans komt de zaak weer ter sprake, en nu houde de Kamer mij ten goede, maar men zal toch begrijpen, dat ik als Minister van Buitenlandsche Zaken dit zeg : men kan toch niet op die manier met diplomatieke betrekkingen leven. Men kan daarmee niet zoo sollen als thans geschiedt. Deze gedachte leeft trouwens ook in den boezem van de Kamer zelf.

Verleden jaar heeft nota bene de heer Laar zelf verklaard, dat hij stond op het standpunt, dat het een uitgemaakte zaak was, waarin slechts verandering kon komen, wanneer er een novum was.

Nu is er sedert verleden jaar bij mijn weten geen novum geweest, ging de minister voort :

Zijn er dan nieuwe omstandigheden ingetreden, die een andere opvatting zouden kunnen wettigen ? Ten aanzien daarvan kan ik verklaren, dat bij mijn weten zulke omstandigheden niet zijn opgekomen. Vindt men soms, dat sedert verleden jaar de wereldtoestand er zoodanig op verbeterd is, dat daarop een beroep gedaan kon worden? Of is sedert verleden jaar de diplomatieke beteekenis van het Vaticaan achteruitgegaan ? Heeft het de heeren niet getroffen, dat juist in het laatste jaar er van een optreden van het Vaticaan sprake is geweest bij de behandeling aan tal van buitenlandsche aangelegenheden ? Ik denk aan het nabije Oosten, aan de conferenties van Genua en Lausanne, aan Griekenland.

Is sedert verleden jaar de behoefte van Nederland aan de diplomatieke informatie, die men daar krijgen kan, verdwenen.

Neen !

Ik sta op het standpunt, dat de vertegenwoordiger bij het Vaticaan ook thans nog wel degelijk voorziet in de zeer bijzondere behoefte, waarvoor zij twee jaren geleden werd bestendigd. Ik ben het eens met den heer Marchant, dat wij inderdaad een lacune zouden hebben in onze oriënteering, wanneer wij op het oogenblik den post te Rome misten.

Tegenover sommigen die in het bijzonder aan dezen kant van de zaak hechten, maar waarvan velen op het oogenblik tot mijn spijt niet aanwezig zijn, mag ik in herinnering brengen, dat, hoe men ook mogen staan tegenover het Vaticaan uit internationaal oogpunt bezien, hoe men daarover ook mogen denken, men toch moet erkennen, dat de internationaal-politieke invloed van het Vaticaan zich beweegt in de richting van verzoening en vrede."

Het kon niet beter worden gezegd.

Juist in deze tijden van internationale verbittering, van doorgloeiende haat en vijandschap, van materiëel geweld en al te veelvuldig onrecht, moesten *allen*, moesten zeker in de eerste plaats *alle* christenen er zich over verheugen, dat de internationaal-politieke invloed van het Vaticaan, welke het *geestelijke* op den voorgrond stelt, en slechts vrede en verzoening beoogt, meer en meer tot uiting kwam. Vooral voor de kleine natiën is dit van de hoogste beteekenis. En pijnlijk moest het daarom aandoen, dat zelfs een partij als de christelijk-historische, dit niet bleek te beseffen.

INGEZONDEN.

De vereenvoudigde Spelling.

Iedereen behoort in zijn kring het grote nut en gemak te bepleiten, dat de Hollands lerende jeugd trekken moet uit 't gebruik van de *vereenvoudige spelling*. 't Is waar, hij zal te kampen hebben met de behoudzugt, eigenbelang, gemakzugt en spitsvondigheid eigen aan veel mensen, die niet graag willen breken met de gewoonte en tog de naam niet willen dragen van *Conservatief.*

„Ik ben te oud om zulke nieuwigtreden te beginnen, dat is goed voor 't toekomstig geslagt."

Precies ! en om dat toekomstig geslagt te helpen bevrijden van veel nuttelose ballast, en menig uur te sparen tot 't verkrijgen van bruikbare kennis van de taal, is 't meer dan tijd geworden om die nieuwe spelling ook in de kolonie onder de ogen te zien en 't meest denkbare nut er uit te trekken. Ter zake :

1°. Van de drie lidwoordjes *de, het, een,* blijven *de* en *een* onveranderd. *Het* wordt *de* in 't meervoud. 't Aanleren van de regels voor 't manlik en vrouwlik geslagt vervalt.

2o. Behalve in : gelijk, ongelijk en dergelijk, waar de ij-klank gehoord wordt, vervalt „lijk" en wordt vervangen door lik, dus : billik, lelik, vrouwlik.

3°. Geen klinker wordt aan 't eind van een lettergreep verdubbeld. 't Leren van de regels tot verdubbeling van de *e* en *o* vervalt, dus sgrijft men : kopen, lopen, stoten, doden, roken, horen ; delen, kelen, juwelen. Portugesen, regeren, repeteren enz.

4°. *Mijn, uw, zijn, hun, haar, deze die, wie,* blijven zoowel in 't enkelvoud als in meervoud onveranderd. *Ons* blijft *ons* voor het onzijdig enkelvoud; maar in andere gevallen *onze* volgens de uitspraak.

5°. Bij de oude spelling veranderde de *s* aan 't eind van een woord na een lange klank in *z*, uitgezonderd : Pruis, kruis, lans, dans, prins, die mogten de *s* wel behouden, waarom die uitzondering ? Zeker is 't antwoord te vinden in 't Duits of in 't oudnederlands. Wel een beetje ver te zoeken voor de jeugd. Daarom als men sgrijven mags : Pruisen, kruisen, lansen, dansen, prinsen, is men volkomen geregtvaardigd ook te sgrijven : muisen, buisen, luisen, grensen, gansen, lesen, hasen, kasen, masen.

6o. Men hoort nooit spreken van kopere*n* spijkers, stale*n* messen, bronse*n* wapenen, goude*n* kettingen, zilvere*n* penningen, lode*n* kogels, wel van kopere spijkers, stale messen, bronse wapenen goude kettingen zilvere penningen, lode kogels. Dus de *n* van de stoffelike bijv. n. w. kan gerust weggelaten worden.

Zooals dat trouwens ook bij alle bijv. n. w. kan geschieden, behalve wanneer ze voltooide deelwoorden van sterke werkw zijn, bijv. b. verloren, het verloren boek, vertrokken, het vertrokken sgip.

7o. *Last but not least* de *ch*.

Mij bekruipt het zelfde gevoel dat waarsgijnlik Bonifacius, de Apostel der Duitsers, zal bevangen hebben, toen hij bij zijn pogen tot 't bekeren der Friesen met opgeheven bijl tegen hun God, de heilige Eik bij Dokkum te werk ging. Des te meer eer voor hem, dat hij bewust van 't gevaar, dat hem wagtte, zoo hij de sgennende hand ophief tegen die eik, zulks tog durfde trotseeren. Heel nederig niet met de bijl, maar met de pen, zal ik 't voorbeeld van de karaktervolle Pionnier volgen en .... de heilige *Ch* helpen onttronen. Laat ons voortaan sgrijven : bossen, flessen, mussen, vissen, de dorst lessen, de handen sgoon wassen, intussen, de brand blussen.

Hollands, Frans, Spaans, Engels, Duits enz. Als DE VRIES en TE WINKEL voorsgrijven : ik leg, hij legt, zij zegt, wij liggen, zij zeggen, waarom dan niet : hij pogt, zij poggen, hij lagt, wij laggen, verder : muggen, bruggen ruggen, doggen, dus ook kaggel en boggel en eindelik, groef, sgroef, giet, sgiet, gaar, sgaar, graag, sgraag, grap, sgrap, groot, sgroot, in één woord de *g* inplaats van de *ch*.

't Is een kwestie van gewoonte en 't geeft 100 % letterbesparing.

Curaçao 20 Januari 1923.

L. W. VAN EPS.

Berichten uit de Kolonie.

Voor Hongerend Rusland.

De Apost. Vicaris mgr. M. G. VUYLSTEKE ontving dezer dagen uit Rome, een dankbetuiging van Z. Em. KARDENAAL P. C. GASPARRI namens Z. H. den Paus voor de ontvangst van een wissel tot een bedrag van 24.678 lire zijnde het bedrag hier gecollecteerd onder de Katholieken der kolonie voor Hongerend Rusland.

Audientie bij Z. H. den Paus.

Behalve de audiëntie bij Z. H. den Paus, waarvan wij in ons vorig nummer reeds melding maakten, waarbij al zijn familieleden en ook de Holl. Paters in Rome tegenwoordig waren, werd PATER GIJLSWIJK reeds Vrijdag 1 December door Z. H. den Paus in bijzonder gehoor ontvangen. De H. Vader onderhield zich langen tijd met den nieuw benoemden Apostolisch Delegaat van Zuid-Afrika over diens toekomstig geestelijk gebied en toonde de grootste balangstelling voor bijzonderheden, betrekking hebbend op de bisschopswijding van pater GIJLSWIJK, welke acht dagen later door Z. Em. Kardinaal Rossum zou worden toegediend.

Begin Januâri zal Mgr. Gijlswijk uit uit Rome naar Holland vertrekken. om zich daar voor de reis naar Zuid-Afrika via Engeland voor te bereiden. Denkelijk zou deze reis in Februari plaats vinden.

Herstel der Wegen.

Men is nu eindelijk met het herstel der wegen begonnen. Maar nu er zooveel Kilometers lengte te herstellen zijn, zal het een menschenleeftijd duren eer ze overal geheel en degelijk in behoorlijken staat gebracht zijn, indien slechts kleine groepjes van mannetjes langzaam met moeizaam op-en-neer-beweeg van een stampblok de doorploegde wegen moeten gelijk pletten.

Het is loffelijk aan eenige werkloozen van de buitendistricten ee dagloon te verschaffen, maar nu e hier met het op de begrooting beschikbare bedrag moet gewoekerd worden, zou er toch met machinaal wer spoediger betere en meer resultate kunnen bereikt worden. Waarvoor anders hebben wij onze stoomwals Voor dit pletmonster alleen is er reed te veel werk.

Indertijd had de actieve Gezaghebber van Bonaire, die reeds zoo menigmaal de vader was oorspronkelijk en practische vindingen, een groo wals van beton gegoten, die door ee tractor langs de wegen werd voortgetrokken en het werk deed voor 2 man.

Vergissen wij ons niet, dan is er o *Malpais* nog een tractor te koop.

Nu er ook voor volgende jaren no zooveel nuttig werk tot herstel onze buitenwegen te doen valt, zou dan d tractor niet voor dat doel kunne aangekocht worden om hem liefst zo spoedig mogelijk, met een betonwa op sleeptouw, in de benedendistricte in actie brengen ?

Eenige maanden geleden schreef Jo VAN WELL in de *Nieuwe Eeuw* : „He overheidsapparaat werkt zeer log e duur .... Dit is inherent aan alle overheidsbemoeiïng. omdat de corrigeeren de factor, die bestaat in de vrije me dedinging, ontbreekt."

Wij hebben nu de gelegenheid ee zeer „*duur en log overheidsapparaat*", dat *stoomwals* heet, hier aan het we te zetten, om de proef op de som t leveren, dat gouvernementswerk, oo zonder „de corrigeerende factor" va „de vrije mededinging," toch wel vlug degelijk en goedkoop werk kan leveren. Met de tractor er bij, wordt he bewijs nog meer doorslaand.

Vechtpartij.

Zondagavond heeft er in de Pund een vechtpartij plaats gehad tussche een voorman der bootwerkers van de K W. I. M. en een slachter. De eers ontving een messteek in den buik, d laatste verschillende schrammen e sneden over zijn hoofd. Beiden verkeerden onder den invloed van sterken drank en worden nu verpleegd i het St. Elisabeth's Gasthuis.

Tweede Kamer.

De Rapporteurs der 2e Kamer hebben zich niet door het oppervlakki antwoord van den Minister (*Zie Memorie v. Antw.* in ons vorig nummer omtrent de vragen van den Heer TER HALL laten bepraten, maar zijn er nog eens opnieuw op teruggekomen.

„De in het voorloopig Verslag voorkomende opmerking, dat het op 2 September j. l. door den Minister ingezonden antwoord op eene schriftelijke vraag van het Lid der Kame den heer TER HALL, eenige leden aanleiding gaf den Minister te verzoeke naar het bestaan van de in dat antwoord genoemde feiten een onderzoek te willen doen instellen, i beantwoord met de mededeeling, da in dat antwoord geen feiten genoemd worden en dat dat de Minister derhalve bezwaarlijk aan het gedane verzoek kan voldoen.

De Commissie van Rapporteurs veroorlooft zich de opmerking, dat we is waar in het bedoelde antwoor geen feiten met name zijn genoem doch dat daar toch wel van feiten, z het aan de Regeering onbekende feiten, sprake is. De bedoeling van d in het Voorloopig Verslag weergegeven opmerking was, den Minister t verzoeken een onderzoek te wille doen instellen, of zich inderdaad feiten als de door den heer TER HAL bedoelde hebben voorgedaan. Deze bedoeling werd tot uitdrukking gebracht door de mededeeling, dat een onderzoek naar *het bestaan* van de bewuste feiten werd verzocht.

Vertrouwende dat de Minister berei al zijn vóór of bij de openbare behandeling de bovenbedoelde in he Voorloopig Verslag voorkomende opmerking nader te beantwoorden, is d Commissie van Rapporteurs van oordeel, dat daarmede die behandelin genoegzaam is voorbereid."

Aldus vastgesteld op 15den December 1922.

SCHREURER, GERRITSEN, VAN BOETZELAER VAN DUBBELDAM, FEBER, ALBARDA.

Hierop antwoordde Minister DE GRAAF als volgt :

„Op grond van een dezer dage van den Gouverneur van Curaçao ontvangen schrijven kan de ondergeteekende thans mededeelen, dat de doo het lid der Kamer den Heer TER HAL gestelde vraag, nopens het bestaan va een groot antagonisme tusschen d

op Curaçao gedetacheerde officieren van het Indische leger en de Curaçaosche burgerij, *ontkennend* moet worden beantwoord."

Als de Heeren nu maar weer niet opnieuw gaan napleiten.

Een ontrouwe Postbode.

Als verdacht van diefstal en verduistering van brieven met geldswaarde, gedurende reeds geruimen tijd gepleegd, is dezer dagen een brievenbesteller, alhier ten Postkantore werkzaam, in hechtenis genomen. Naar men zegt moeten de bewijzen tegen hem zeer bezwarend zijn.

Het is treurig, dat er onder het personeel dezer posterijen, op wier onkreukbare eerlijkheid onze koophandel en de geheele maatschappij een blind vertrouwen stelt, individuën gevonden worden, die zich tot zulke daden van misdadig gewin laten verleiden, en die daarmee ons eiland in het Buitenland een slechten naam bezorgen, zich zelf tot schande maken en hun gezin aan kommer en ellende prijs geven.

Engelsche Politie.

Een reiziger verteld het volgende interessante geval uit Londen.

Hij had plaats genomen in een wagen, die gereed stond om weg te rijden. Plotseling opende een vreemde heer de deur, keek de verschillende passagiers strak in het gelaat en zei toen bedaard tot den koetsier: „De wagen kan niet verder rijden. Er zitten twee spitsboeven in."

De wagen wachtte. De passagiers keken elkander verwonderd aan.

Eindelijk stond een eenvoudige oude heer op en verliet het rijtuig, terwijl hij zei: „Ik kan niet onder zakkenrollers zitten, daarvoor heb ik te veel geld bij mij."

Nauwelijks was hij weg, of een elegant gekleede jonge man volgde zijn voorbeeld en zei: „Ik moet den ouden heer volgen, opdat hij misschien niet op de straat bestolen wordt".

Toen ook deze heer den wagen verlaten had, riep de detective tot den koetsier: „Vooruit nu maar, de zakkenrollers zijn er uit!"

Zoo waren ze er in gevlogen en gesnapt.

Religieuzen aan de Universiteit.

In Amerika hebben deze zomer op de Universiteit van Fordham 53 religieuzen een graad behaald. Zij behooren tot 17 verschillende Onderwijs-Congregaties. Zes er van werden doctor in de philosophie, vier doctor in de pharmacie, allen „cum laude". De anderen promoveerden in talen, letteren en andere wetenschappen.

Zes van haar waren Dominicanessen, zes zusters van O. L. Vrouw, vier Zusters van 't Sacré Coeur, vier Zusters van de H. Joseph. De andere Congregaties hadden er ieder één of twee. Onder de doctoressen in philosophie was Mère Brownson, van het Sacré Cour, dochter en kleindochter van beroemde geleerden. Zij is geen uitzondering, vele leerlingen van het Sacré Coeur te Manhattan-ville (New-York) hebben gestudeerd aan de Universiteit.

Onze Scheepvaart.

Met de lijsten, in het vorig nummer opgenomen, van de *Scheepvaartbeweging* in onze haven, hebben wij thans een overzicht over het afgeloopen jaar.

Wat het aantal betreft, is ten slotte nog de zeilvaart met 1241 schepen toch de baas gebleven boven de stoomvaart, die dit jaar tot 1182 schepen kwam.

De voorsprong is niet groot meer, en wij gelooven dat over een jaar de stoomvaart wel de meerdere zal zijn. De tonnenmaat der Stoomschepen bereikte een totaal van 5.308.487 M³ bruto

en Zeilvaart 169.952 M³ „

Samen 5.478.439 dus bijna 5½ millioen M³. (1 Reg. Ton = 2.83 M³.

De zeilvaart, die tijdens den oorlog sterk was toegenomen, toen zooveel stoomschepen uit de vaart bleven, en in 1918 het tegen de concurrentie met de stoomschepen moest afleggen, begint zich langzaam weer te herstellen. Als men de abnormale jaren van den oorlog buiten rekening laat, overtreft de tegenwoordige stand der zeilvaart in onze haven verre dien van 1913 en 1914, ook wat de inhoudsmaat betreft. Het bewijst dus, dat er ook voor de zeilvaart sedert 1914 vooruitgang is. En dat sedert 1920, toen het laagste getal zeilschepen (1066) bereikt werd, het aantal nu weer tot 1241 gestegen is, toont aan, dat ze misschien zelfs de concurrentie tegen de stoomvaart aandurft, of althans geslaagd schijnt in het zoeken naar nieuwe havens.

Hoe enorm de stoomvaart in de laatste jaren is toegenomen, moge blijken uit de volgende staat:

Jaar	Stoomschepen	Inhoud in M³	Zeilschepen	Inhoud in M³
1912	410	2.503.499	1018	119.661
1913	415	2.829.601	1071	122.384
1914	383	2.697.972	1068	125.078
1915	332	2.111.083	1024	128.590
1916	314	1.992.645	1325	155.503
1917*	317	1.030.114	1505	169.830
1918*	248	0.680.753	1497	198.336
1919	384	2.142.310	1294	212.243
1920	578	3.560.578	1066	231.108
1921	890	3.958.829	1172	228.968
1922	1182	5.308.487	1241	169.952

Behalve voor de jaren 1917 en 1918(*), waarbij de *netto* inhoudsmaat der schepen staat opgegeven, beteekenen de cijfers der andere jaren die der *bruto* inhoudsmaat.

Koloniale Raad.

In de zitting van Maandagavond van den K. R. waren alle 9 hier verblijf houdende leden aanwezig.

De Voorzitter las de volgende ingekomen stukken voor:

1°. Een kaart van gelukwenschen met het nieuwjaar van den ondervoorzitter LANSBERG uit Parijs aan den tijd. Voorzitter en leden van den Raad.

2°. Brief ter begeleiding van een ontwerp tot wijziging van de algemeene verordening 1. U. D. met verwijzing naar de gewisselde stukken betreffende de verordening van den 27 Dec. 1922 (P. B. No 77).

3°. Antwoord van het Bestuur, dat zoover het bekend is, de ontwerp-verordening, houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen geen wijziging in Nederland heeft ondergaan.

Daarna ging men over tot verkiezing van candidaten voor de vervulling van de te ontstane vacatures door periodieke aftreding der H. H. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, Dr. ELLIS en MUSKUS en de ontstane vacature door ontslagname van den Heer H. Statius Muller.

Voor de vacature ZEPPENFELET werden gekozen tot 1e candidaat de heer B. E. v. D. VEEN ZEPPENFELDT zelf en tot 2e candidaat de heer M. BOOM.

Voor de vacature ELLIS werden gekozen tot 1e candidaat de Heer Dr. W. C. de la Try Ellis zelf, tot 2e candidaat de heer R. S. de LANNOY.

Voor de vacature MUSKUS werden gekozen tot 1e candidaat de heer R. F. MUSKUS zelf tot 2e candidaat de heer J. A. DE HASETH JR.

Voor de vacature MULLER werden gekozen tot 1e candidaat de heer E. S. C. DE VEER ABRAHAMSZ met 5 van de 9 stemmen en tot 2e candidaat der heer C. H. Jonckheer Wzn.

Aruba.

Een aangename verrassing bracht aan de bewoners van de Oranje stad een bekendmaking van den H. E. G. Heer Gezaghebber op den 10 dezer maand, waarbij werd meegedeeld, dat er mogelijkheid bestaat, dat Oranje stad zijn tegen electrische verlichting zal krijgen.

De Gezaghebber wil al zijn krachten inspannen om deze onderneming tot stand te brengen en heeft daartoe het initiatief genomen.

Allen, die er belang in stellen hun huizen electrisch verlicht te zien, worden uitgenoodigd om mondeling of schriftelijk opgave te doen van het aantal verlangde lichtpunten.

Indien de plaatsing van minstens 250 lichten verzekerd is, zal tot uitvoering van het plan worden overgegaan.

Er bestaat alle kans, dat dit minimum spoedig na de oprichting zelfs zal overschreden worden. Want indien eerst maar eenige huizen electrisch zullen verlicht zijn, zullen de anderen heel spoedig volgen. Niemand wil dan achterblijven, te meer daar er geen sprake is van luxe, maar veel eer van economische bezuiniging.

De eigenaardige plaatselijke omstandigheden in aanmerking nemend, zou men gerust tot doorzetten van het plan kunnen overgaan, ingeval de inschrijving voorloopig nog niet het gewenschte resultaat zou opleveren, want men berekent, dat zeker wel 400 lichten kunnen geplaatst worden. Aan den Gezaghebber hulde voor zijn initiatief en moge zijn verwachting van „*Aruba vooruit*" ruimschoots verwezenlijkt worden.

Correspondentie.

Aan *Opmerker*. Over de zaak, die U bepleit, bestaat geen verschil van meening. Waarvoor dient het dan, deze zoo breedvoerig te bespreken?

Denk er aan: ook voor de lezers moet het interessant blijven, anders wekken wij hun misnoegen op.

Uitvoer.

Dezer dagen werd de statistiek gepubliceerd van den uitvoer onzer Kolonie gedurende het 3e kwartaal van 1922.

Gedurende de *drie eerste* kwartalen van dat jaar werd er uit de kolonie Curaçao uitgevoerd:

Aan **Aloë.**

1ste kwartaal ter waarde van	fl 14.014
2e „ „ „ „	42.696
3e „ „ „ „	45.079
	fl 101.789

aan **Dividivi.**

1ste kw. ter waarde van	fl 7.651
2e „ „ „ „	10.654
3e „ „ „ „	15.488
	33.793

aan **Geitenvellen.**

1ste kw. ter waarde van	9.389
2e „ „ „ „	2.773
3e „ „ „ „	8.080
	20.242

aan **Stroohoeden.**

1ste kw. ter waarde van	115.535
2e „ „ „ „	113.324
3e „ „ „ „	135.985
	364.844

aan **Mest.**

1ste kw. ter waarde van	6.270
2e „ „ „ „	18.893
3e „ „ „ „	28.970
	54.133

aan **Oranje-schillen.**

1ste kw. ter waarde van	13.941
2e „ „ „ „	8.717
3e „ „ „ „	6.075
	28.733

aan **Zout.**

1ste kw. ter waarde van	50.904
2e „ „ „ „	36.411
3e „ „ „ „	32.258
	119.573

Totaal in de 3 eerste kwartalen

aan Aloë	101.789
„ Dividivi	33.793
„ Geitenvellen	20.242
„ Stroohoeden	364.844
„ Mest	54.133
„ Oranjeschillen	28.733
„ Zout	119.573
Totaal	723.107

Door de *Cur. Petrol. My* werd in deze 3 eerste kwartalen van 1922 uitgevoerd:

3e kw. aan gasolie voor fl 35.910

aan **Gasoline**

1ste kw. ter waarde van	fl. 726.667
2e „ „ „ „	724.895
3e „ „ „ „	686.895
	fl 2.138.457

aan **Petroleum**

1ste kw. ter waarde van	281.734
2e „ „ „ „	197.898
3e „ „ „ „	650.305
	1.129.937

aan **Residu**

1ste kw. ter waarde van	1.299.960
2e „ „ „ „	811.617
3e „ „ „ „	1.951.718
Totaal:	4.063.295

aan *Gasolie* voor:	35.910
„ *Gasoline*	2.138.457
„ *Petroleum*	1.129.937
„ *Residu*	4.063.295
	7.367.599.

aan **Steenkolen**

1ste kw. ter waarde van	299.666
2e „ „ „ „	241.928
3e „ „ „ „	229.242
	770.836

door de *Mijnbouw-Maatschappij van Sta Barbara* werd uitgevoerd aan **Phosphaat**

1ste kw. ter waarde van	239.371
2e „ „ „ „	653.652
3e „ „ „ „	488.295
	1.381.318

Totaal aan alle boven genoemde uitvoerartikelen in de 9 eerste maanden van 1922

aan aloë, dividivi, geitenvellen, stroohoeden, mest, oranjeschillen en zout	723.107
aan producten der **C. P. M.**	7.367.599
aan Steenkolen	770.836
aan Phosphaat	1.381.318
	fl. 10.242.860

dus voor bijna **10½ millioen gulden.**

Officiëele berichten.

Aan den agent van politie 1ste klasse C. R. W. Vis is wegens 10 jaren onafgebroken dienst een jaar verlof verleend.

Aan den torenwachter op Klein-Curaçao Gustaaf Monsanto is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den Roomsch Katholiek Geestelijke van den 2den rang in deze kolonie B. A. Gijlswijk is op zijn verzoek eervol ontslag verleend; en als zoodanig is benoemd de heer Th. F. F. M. Bartel.

Handelsberichten.

Stand der Markt te New-York tusschen 1 en 29 December:

Dividivi. Het einde des jaars nadert. De kooplui zijn bezig hun inventaris op te maken. Van daar weinig navraag naar het artikel. Prijs was 37 doll. per ton.

Geitenvellen: Om reden het jaar ten einde spoedt, spreken de kooplui van een verlaging van den prijs met 1½ ct per pond. Doch de verkoopers houden vast aan de prijs van 29 cts.

Aloë. De toestand bijna onveranderd. Het artikel is verkoopbaar tegen 5½ ct. terwijl de navraag zeer beperkt is.

Regen.

Deze week hebben wij weer elken dag kleine fiksche buitjes gehad, die den rijpenden oogst buitengewoon ten goede komen.

Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Oproeping tot het houden eener Buitengewone Algemeene Vergadering van de Leden der bovengemelde Groep op **Woensdag**, *den 31n Januari e. k., des avonds om* **acht** *uur, in de vergaderzaal van den Kolonialen Raad.*

Punten van behandeling:

a, Verkiezing van een nieuw bestuur, hetgeen in de op 29 December 1922 gehouden vergadering niet heeft kunnen plaats hebben;

b, Ingekomen stukken; en

c, Rondvraag.

Curaçao, den 17n Januari 1923.

Het Groepsbestuur,

G. J. Eybers,

fd. Voorzitter,

J. H. Perret Gentil,

1—2 *fd. Secretaris.*

Correspondentie van St. Martin.

Philipsburg, den 8n. Januari 1923

Inwijding v/d nieuwe Kerk te Grand Case.

Zondag 17 Dec. had in Grand Case (fransch gedeelte) de plechtige inzegening plaats van de nieuwe kerk, toegewijd aan den H. Dominicus. Als officieel uitgenoodigden waren tegenwoordig Mr. GASTON RICHARDSON, Mr. DANIEL BEAUPERTHRY, rechter, en Mr. J. RICHARDSON Secretaris, terwijl de 3 Fransche Zusters van Marigot en 3 Holl. Zusters Dominicanessen van Philipsburg door hun tegenwoordigheid de feestelijkheid kwamen opluisteren.

Van Marigot, French-Quarter en Philipsburg waren de menschen in groote massa toegestroomd om deze verheven plechtigheid bij te wonen. Vóór de inzegening las de Heer G. RICHARDSON, afgevaardigde van den maire MR. FLEMMING, die door ziekte verhinderd was, een schrijven voor, waarin hij namens de bevolking van Gr. Case den pastoor der parochie, den Eerw. Pater W.v. TEEFFELEN dank bracht voor den zwaren en moeitevollen arbeid in deze moeilijke tijdsomstandigheden een kerk te bouwen, die om hare constructie en sierlijkheid aan alle eischen voldoet. Om 10 uur had de plechtige inzegening plaats door den Pastoor der parochie, geassisteerd door den Eerw. Pater D. REISCH, pastoor van Philipsburg en de Eerw. Pater I. DE BRUIJN, pastoor van Gustavia te Bartholemy. Na de inzegening werd er door de 3 bovengenoemde geestelijken de eerste plechtige H. Mis opgedragen. Onder de H. Mis hield de Eerw. Pater de Bruijn de feestpredikatie, waarin Z. E. memoreerde, dat evenals in den tijd der Joden, toen de tempel van Jerusalem in puin lag, de ouderlingen weenden op de puinhopen, maar door de edelmoedigheid van de geloovigen een grootschen tempel oprichten, zoo ook hebben de geloovigen van Gr. Case, gezien den bouwvalligen staat van de vroegere kapel in samenwerking met hun herder dezen schoonen tempel gebouwd.

Alle lof aan den Eerw. Pater v. Teeffelen om zijn priesterlijken arbeid, die geen moeite ontzag om zulk een weldaad aan de bevolking te schenken.

— 27 Dec. had in onze parochiekerk de plechtige feestviering plaats van het Zilveren Professiefeest der Eerw. Zuster Agnes, Priorin van het St. Joseph Convent, sinds 12 Dec. uit Holland teruggekeerd. Om 7 uur werd de plechtige H. Mis opgedragen door den Eerw. Pater D. REISCH, pastoor der parochie, den Eerw. Pater W. v. TEEFFELEN, pastoor te Marigot als diaken, den Eerw. Pater TH. EXLER, pastoor te St. Eustatius als Subdiaken, terwijl Pater L. TOLENAAR, pastoor, te Lorient (St. Barths) als ceremoniarius fungeerde. Onder de H. Mis hield de pastoor der parochie de feestpredikatie, waarin hij de groote verdiensten uiteenzette van Priorin Agnes als religieuze, missiezuster en onderwijzeresse. Het Zangkoor voerde op verdienstelijke wijze de Mis van *Haller* uit. Om 11 uur had de receptie plaats, bijgewoond door de notabelen der parochie. De feestviering werd verder in huiselijken-kring voortgezet.

— 's Avonds werd door de leerlingen van de Katholieke school een voorstelling gegeven door de ouders, alsmede door den H. E. G. Heer Gezaghebber en gade en de E. G. A. Heer MR. SCHALKWIJK en gade en eenige particulieren bijgewoond.

De leerlingen hebben zich zonder twijfel op een zeer natuurlijke wijze van hun taak gekweten. In gepaste bewoordingen verwelkomde de jongejuffrouw Magdalena Schalkwijk de Priorin. In het stuk *Sneeuwwitje* stelde de jongejuffrouw Aggie Huith de Booze Koningin voor met al de trotschheid, nijd en toorn, die mogelijk waren. De jongejuffrouw Stella de Weever speelde de rol van *Sneeuwwitje* waarin zij op een onmisbare wijze al de hoedanigheden van liefde, onschuld en zachtmoedigheid in zich vereenigde. In de gedaante van een boerin toonde de Booze Koningin hoe bij het aanbieden van den eerbaren appel de onnoozelste in verzoeking kan gebracht worden, zelfs tot eigen verderf en schande.

Het stukje *De Houthakker* werd werkelijk zeer komisch gespeeld, en was een aanschouwelijke les voor de kracht van het hypnotiseeren. *Topsy-Turvy* was ook goed. De voorstelling werd met de harmonieuse tonen der viool door den Jongenheer Karel Labega en pianobegeleiding van Mejuffrouw Kitty Huith opgeluisterd.

BUITENLAND.

Amerikaansche Dwepers op het Oorlogspad.

Reeds vroeger hebben wij medegedeeld, hoe verschillende sectarische vereenigingen als Methodisten, Presbyterianen, Baptisten, meerdere maçonnieke loges uit het zuiden een antikatholieken veldtocht zijn begonnen in de Vereenigde Staten.

Erg ongerust behoeven wij ons daarover niet te maken, geloof ik. De Puriteinsche geest, die van het begin af het religieuze leven in Amerika vergiftigde, heeft telkens op periodieke tijden zijn felle anti-katholieke onverdraagzaamheid getoond. Wat onze geloofsgenooten daar vóór den onafhankelijkheidsoorlog van John Knox' navolgers te verduren hadden, kan men vinden in Longfellow's heerlijk gedicht: „Evangeline," wel het schoonste juweel der Amerikaansche poëzie.

Dank aan de Fransche soldaten die voor de vrijheid van Amerika hielpen vechten, kwam Washington tegemoet aan vele ernstige grieven der Katholieken. Zoo verbood hij al aanstonds bij het aanvaarden van het opperbevel in 1775 te Cambridge, de beleedigend viering van den Guy Faŭke's Day: en herhaaldelijk gaf hij grooten lof aan de Katholieken voor hun trouwe hulp gedurende den oorlog. Hun patriotisme kon echter niet betetten, dat een fanatieke menigte te New-York in 1808 de St. Petruskerk verwoestte: in 1834 vond Massachusetts geen woord van afkeuring, toen het grauw te Charlestown het Ursulinenklooster in brand stak.

Kort daarna verscheen *the American Antipapist* om dat onheilig vuur brandend te houden, weldra geholpen door een geheime vereeniging *Nativist Movement*, een soort vooorlooper van de huidige Ku—Klux—Klan; zij kreeg nieuw bloed in 1854 van *Know-nothing Party*, wier leus was: perpetual war on Romanism, „eeuwige oorlog tegen de Roomschen." In de steden Providence Newark en St Louis hadden bloedige aanvallen plaats op de Katholieken, terwijl Orangistische benden het land afliepen. Een Jezuiet. Pater Bapst, werd behoorlijk geteerd, in een ton met veeren geduwd en op een spoorstaaf rondgedragen door de beschaafde knownothingers; zooals we dat nu lezen van de K. K. K.

Dank aan het voorbeeldig gedrag der Katholieken in den Burgeroorlog en de meer verdraagzame ideeën van een nieuweren tijd, scheen er daarna langzamerhand een einde aan deze hardhandige uitingen van fanatisme te zijn gekomen. Sedert enkele jaren is die rust echter weer in gevaar gebracht door eene geheime vereeniging „de onzichtbare macht", meer bekend onder den naam Ku Klux Klan: een soort veemgericht, voor doel hebbend de Katholieken, Joden en negers te bestrijden. Het schijnt alleen maar mogelijk in Amerika, dat door een geheime bende fanatieke schavuiten met alle wetten en recht en spot wordt gedreven, en zich daarbij zelfs vrouwen, „Ladies (sic) of the invisible Empire" en .... predikanten aansluiten.

Toen nu een paar jaar geleden eenige Zuidelijke loges van den Schotsen ritus in den staat Oregon — met nog geen percent Katholieken — een aanval deden op de geheel uit eigen beurs betaalde katholieke scholen, stond de Ku Klux Klan en het strijdlustige Methodisme dadelijk gereed om daaraan mee te doen.

De strijd gaat thans op de eerste plaats over de Smith-Towner Bill, die ten doel heeft aan alle godsdienstig en particulier onderwijs het bestaan onmogelijk te maken..... Hoe de haat toch verblindt! In de rapporten der Amerikaansche juristen — the American Bar Association — staat vermeld, dat verleden jaar niet minder dan 9.500 moorden plaats hadden: dat de rechtspraak geheel onvoldoende is en zonder ook maar eenigszins bevredigend resultaat, enz. Letterlijk staat er: „In geen beschaafd land worden zooveel misdaden met geweld bedreven als in de V. S.: nergens is de eerbied voor de wet zoo gering:" „The criminal situation in the United States, so far as crimes of violence are concerned, is worse than that of any civilized country. Here there is less respect for law." Bijgevoegd wordt nog, dat het aantal jeugdige misdadigers sprongsgewijze omhoog gaat.

Nu is het klaar als de zon, dat kinderen die nimmer iets van God of godsdienst hoorden, zullen spotten met wetten door Jan, Piet of Klaas gemaakt.

Kras heeft zulks een rechter te Brooklyn onlangs uitgesproken: With religion taken from our schools the only true standards of correct living have been taken from the children ... „In onze godsdienstlooze scholen is de eenige ware standaard voor een echt deugdzaam leven aan de kinderen ontnomen, op den leeftijd dat de lessen van ware zedelijkheid vat op ze hebben. Mij schijnt het daarom onrechtvaardig, een kind wegens overtreding van een wet te straffen, wanneer het nimmer godsdienstige leiding heeft gehad."

Volkomen waar wat deze rechter daar zeide. Schoolbaden, orde-oefeningen, gezondheidsleer en verdere naturalistische kwakzalversmedicijnen voor moraliteit, zijn zonder de oude Tien Geboden en de Vreeze des Heeren zoo goed als waardeloos.

Nu bezitten de Katholieken over het geheele land uitmuntende eigene Zustersscholen, waar honderdduizenden, ik meen bij de twee millioen, kinderen een degelijk zedelijke, godsdienstige opleiding krijgen ... Hoe zal men dus deze nieuwste neo-Nativistische-know-nothingsche American Protestant association — in verbond met de Bolshevistische Ku Klux Klan — mentaliteit verklaren, waar ze even als de vrijmetselarij aan onze katholieke scholen de vrijheid wil ontnemen?.

Ijverzucht op de schitterende resultaten vau onze katholieke scholen?

Stille wrok, dat de 59, zegge negen en vijftig Secten in New-York alle samen nog geen half millioen namen op de officieele lijsten konden verzamelen, terwijl 1.672.518 zich als Katholiek opgaven.

Dat tal van protestantsche bedehuizen op veilingen komen, terwijl de talrijke diensten in de vele katholieke kerken steeds overal te weinig ruimte bieden?

Zouden Methodisten en andere Secten daar geen vruchtbaarder werk verrichten, dan in Rome b. v. met rijke geldmiddelen de kinderen van hun geloof afvallig trachten te maken, indien zij eens in Amerika zelf samen met de Katholieken den strijd aanboden tegen echtscheiding, kinderbeperking, uitbuiting van de armen, welke drie kankers nergens dieper invraten dan juist bij de Yankees? En waar juist vele predikanten helaas aan meewerken door het gemak, waarmee ze gedivorceerden weer in een huwelijk (?) verbinden? Deze [illegible] maar alleen krachten en geld over te hebben voor de tyrannieke prohibitie, tegen de cigaret en het boksen!

Ten slotte. Geheel deze oplaaing van fanatisme en godsdiensthaat zal een tijd lang wat van zich doen spreken en dan, evenals bij alle vroegere gelegenheden, van zelf weer uitdooven, maar het blijft een droevig verschijnsel.

Latere berichten melden nog over hetzelfde onderwerp het volgende.

Na Parker, de gouverneur van Louisiania, heeft ook de gouverneur van Oregon, Olcott, een droevige schildering gegeven van de machtsuitoefening en de dwangsystemen der geheime *Ku Klux Klan*-organisatie, welke geheel Amerika met een godsdienststrijd bedreigt.

Olcott, zelf methodist, durft voorspellen, dat, wanneer de groei der *Ku Klux Klan* niet wordt gestuit, Amerika eerlang in een godsdienstigen burgeroorlog zal gestort worden. Bij de jongste verkiezingen wist de *Ku Klux Klan* Olcott te verslaan onder voorwendsel, dat hij Roomsch-Katholiek was. Later beroemde de *Klan* zich in een schrijven erop, dat zij voor het aannemen van een revolutionnaire schoolwet, waarbij verboden werd, dat kinderen tusschen acht en zestien jaar bijzondere scholen bezochten, gezorgd hadden.

Geheele gemeenten, zoo heeft Olcott verder verklaard, zijn door godsdiensttweedracht uiteengerukt, en deze toestand heeft reeds zulk een omvang genomen, dat buren, die tot dan toe de beste vrienden waren, nu uiterst vijandig tegenover elkander staan. Te Melfort is de verhouding reeds zoo gespannen, dat de inwoners openlijk in twee gewapende groepen, de *Ku Kluxers* en *anti-Ku-Kluxers* zijn verdeeld. Nachtelijke overvallen zijn geen zeldzaamheid. De macht der Kluxers over de gerechtshoven is zoo sterk, dat het proces van twintig Klan-leden wegens nachtelijke aanvallen onmogelijk is gemaakt.

De Ku Kluxers werken intensief en zoo ontving het bestuur van ouderlingen in New-York dezer dagen een anoniem schrijven, waarin de *Ku Klux Klan* verdedigd werd en voorts werd verklaard, dat Rome over het hoofd heeft gezien, dat er zich 79 millioen of nog meer protestanten in de Vereenigde Staten bevinden en dat, wanneer zij de Pauselijk samenzwering zouden hebben ingezien, in massa zouden optrekken, om elken vreemden papist van de Amerikaansche stranden te bevrijden.

Begin October begon in de Katholieke bijzondere scholen van Noord-Amerika het nieuwe schooljaar. Een bewijs van den vooruitgang dezer scholen was wel het feit, dat het getal leerlingen sinds het voorjaar met 300.000 gestegen, thans tot méér dan twee millioen is aangegroeid. Deze inderdaad buitengewone toename is daarom des te vreugdevoller, wijl op het oogenblik bewegingen gaande zijn, om de bijzondere scholen afgeschaft en het gedwongen openbaar onderwijs ingevoerd te krijgen. Het onderhoud der katholieke scholen legt, wij weten het, de katholieke bevolking aanzienlijke financieële offers op. Voor het bijeenbrengen der benoodigde gelden zorgt de groote katholieke schoolvereeniging, waarvan bisschop Shahon voorzitter is.

Als voorbeeld hoe het katholiek onderwijs ook in de Vereenigde Staten op peil is, moge o.m. blijken uit de beslissing van de jury, leeraren der Northwestern University bij een wedstrijd te Chicago.

„Wij hebben bevonden," aldus de jury, „dat de bijzondere scholen beter thuis zijn in de techniek van het schrijven dan welke andere school ook. De orthografie, het schrijven en de interpunctie zijn in de meeste zinnen der leerlingen uit de bijzondere scholen uitmuntend."

Het resultaat der katholieken met hun scholen op het gebied van gods dienstige opvoeding en onderwijs heeft ook in protestantsche kringen de noodzakelijkheid doen aanvoelen, om iets beters te geven dan het neutrale godsdienstlooze staatsonderwijs. Reeds is te New-York een vereeniging van protestantsche leeraren opgericht, waarvan de leden zich tot zedelijk-godsdienstigen arbeid na de schooluren verplichten.

Natuurlijk is de vooruitgang der bijzondere scholen (ook de protestantsche) den vrijmetselaars een doorn in het oog. De vrijmetselarij is dan ook een agitatie voor het gedwongen openbaar onderwijs begonnen. Op een door het bestuur van den „Builder" aan de grootmeesters van het geheele land gerichte circulaire luidden alle antwoorden, dat het de plicht der vrijmetselarij was er op te werken, dat alle kinderen zonder onderscheid van taal en ras de openbare scholen moesten bezoeken, sommigen verlangden zelfs van het 6e tot het 16e leerjaar. Men is voornemens een aantal conferenciers, met lichtbeeldapparaten voorzien, naar alle deelen van het land uit te zenden.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen Voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 3 Januari tot en met 30 Juni 1921 onder **No. 1749 A** tot en met **No. 9327 B**, zal plaats hebben op Donderdag 25sten Januari a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Cur. 20 Jan. 1923.

De Voorzitter,

16 C. S. Gorsira.